

Državne potpore u obliku zajmova

mr. sc. **Silvija Pretnar Abičić**

Državne potpore obuhvaćaju određene oblike pomoći, bilo novčanih ili nenovčanih, koje se daju poduzetnicima u zamjenu ispunjavanja određenih prošlih ili budućih uvjeta koji su vezani uz poslovanje poduzetnika.

Detaljnije o računovodstvu državnih potpora pisali smo u RiPup-u br. 6/2020 u članku „Evidentiranje državne potpore“.

Kao jedna od mogućih mjera potpora, naročito u uvjetima pandemije COVID-19, je odobravanje beskamratnih kredita ili kredita po kamatnim stopama koje su niže od tržišne. Uz uvjet da su ispunjeni zahtjevi računovodstvenih standarda, ovakve kredite potrebno je obračunati kao državne potpore.

Autorica u članku prikazuje računovodstvene postupke evidentiranja potpora u obliku zajmova sukladno odredbama MRS-a 20 - Računovodstvo državnih potpora i objavljivanje državne pomoći.

1. Definiranje državnih potpora

Državne potpore, koje se ponekad nazivaju novčane pomoći, subvencije ili premije, imaju mnogo oblika, razlikuju se po vrsti pomoći i uvjetima koji se obično uz nju vezuju, a odnose se na pomoć koju država pruža u obliku prijenosa novčanih ili nenovčanih sredstava subjektu, u zamjenu ispunjenja određenih uvjeta u prošlosti ili budućnosti koji su povezani s poslovanjem subjekta. Prema tome, državne potpore rijetko kad su bezuvjetne, stoga će ih subjekt ostvariti tek nakon što zadovolji definirane uvjete i ispuni predviđene obveze.

Općenito, **državne potpore** mogu biti u obliku novčane pomoći (npr. za nabavu dugotrajne imovine), u obliku prijenosa nenovčane imovine (npr. zemlja ili drugi resursi koje će subjekt koristiti), kao i u obliku bespovratnih zajmova, beskamratnih zajmova i zajmova odobrenih uz kamatnu stopu nižu od tržišne kamatne stope. Državne potpore, sukladno toč. 7. MRS-a 20, uključujući i nenovčane potpore po fer vrijednosti, mogu se priznati u financijskim izvještajima samo ako postoji razumno uvjerenje da će:

- subjekt udovoljiti određenim uvjetima uz koje se te potpore daju, i
- potpore biti primljene.

Dakle, ako subjekt ne ispuni navedene uvjete, ne može priznati državnu potporu u poslovnim knjigama. Nadalje, primitak potpore sam po sebi ne podrazumijeva i ne pruža konačan dokaz da su uvjeti koji su povezani s dobivanjem potpore ispunjeni ili će biti ispunjeni. Stoga poduzetnik mora dostaviti dokaze o tome da je u određenom roku ispunio dogovorene uvjete.

Također, primatelj državne potpore obavezan je u bilješkama uz financijske izvještaje objaviti određene informacije vezane za primljene potpore, i to:

- usvojenu računovodstvenu politiku za državne potpore, uključujući usvojene metode prezentiranja u financijskim izvještajima;
- vrstu i veličinu državnih potpora priznatih u financijskim izvještajima i iskazivanje drugih oblika državne pomoći od kojih subjekt ima izravne koristi i
- neispunjene uvjete i druge nepredviđene događaje vezane za državnu pomoć koja je bila priznata.

2. Priznavanje i mjerenje državnih potpora u obliku zajmova u financijskim izvještajima

Potpore u obliku zajmova mogu se odnositi na:

- bespovratni zajam, i
- državni zajam s kamatnom stopom nižom od tržišne, uključujući i beskamratni zajam.

Bespovratni zajmovi odnose se na zajmove koje zajmodavac daje s namjerom da u određenim propisanim uvjetima oprost otplatu. Sukladno navedenom, bespovratni zajam od države smatra se državnim potporom uz uvjet da postoji razumna izvjesnost da će subjekt udovoljiti uvjetima za oprost zajma (toč. 10. MRS-a 20). Stoga, kada postoji razumna izvjesnost da će uvjeti za oprost zajma biti zadovoljeni, primljeni iznos zajma smatra se potporom te će se evidentirati kao odgođeni prihod (a ne kao financijska obveza). Pot-

poru je potrebno priznati kao prihod i umanjiti iznos odgođenog prihoda, na sustavnoj i racionalnoj osnovi, u onom razdoblju kada se kao rashod priznaju i odnosi troškovi za čije je pokriće potpora primljena.

Potpora u obliku državnog zajma s **kamatnom stopom koja je niža od tržišne kamatne stope** smatra se državnom potporom (toč. 10.A MRS-a 20). U tom slučaju, zajam je potrebno priznati i mjeriti u skladu s odredbama MSFI-a 9 – Financijski instrumenti. Korist koju subjekt ostvaruje u obliku kamatne stope koja je niža od tržišne stope smatra se potporom, a mjeri se kao razlika između početne knjigovodstvene vrijednosti zajma utvrđene sukladno odredbama MSFI-a 9 i primljenog iznosa. Na taj način utvrđeni iznos potpore potrebno je nadalje obračunavati sukladno odredbama MRS-a 20. Prilikom utvrđivanja troškova koji se nadoknađuju potporom u obliku zajma, subjekt mora razmotriti sve uvjete i obveze koji su ispunjeni ili koji tek trebaju biti ispunjeni.

Stoga, uvažavajući odredbe MRS-a 20, potporu je potrebno priznati u račun dobiti i gubitka na sustavnoj osnovi tijekom razdoblja u kojem subjekt kao rashode priznaje one troškove za čije su pokriće potpore namijenjene. Drugim riječima, državnu potporu potrebno je priznati kao prihod na sustavnoj i racionalnoj osnovi tijekom jednog ili više razdoblja, kako bi se sučelila s troškovima za čije je pokriće namijenjena u onom periodu kada se ti troškovi priznaju kao rashod. Prihod se evidentira unutar stavke „Ostali prihodi” ili alternativno, kao odbitna stavka iskazanih povezanih rashoda, odnosno umanjenje rashoda za koje je potpora primljena.

Primjer 1. - Potpora u obliku beskamatnog kredita uz periodičnu otplatu

Društvo X d.o.o. ostvarilo je uvjete za primitak beskamatnog kredita od strane HBOR-a (mjera Obrtna sredstva COVID-19) te mu je krajem rujna 2021. godine odobren kredit u iznosu od 2.000.000 kn, na rok od 3 godine i kamatnu stopu 0%. Naknada za obradu zahtjeva te naknada za rezervaciju sredstava se ne naplaćuje. Uobičajena tržišna kamatna stopa koju bi društvo X d.o.o. platilo na kredit slične duljine i vrijednosti iznosi 3% godišnje.

S obzirom da društvo tijekom cijelog razdoblja kreditiranja neće platiti kamatu, iznos kredita potrebno je prilikom početnog priznavanja evidentirati po fer vrijednosti, odnosno diskontirati ga na sadašnju vrijednost po tržišnoj kamatnoj stopi od 3% godišnje. Početak otplate je 1 godina, a nakon toga otplata kredita je u jednakim mjesečnim ratama (24 rate).

Fer vrijednost kredita pri inicijalnom priznavanju utvrđena je u iznosu od 1.881.601 kn.

Tablica br. 1.

Razdoblje (n)	Iznos rate	Diskontni faktor	Sadašnja vrijednost obveze - u HRK	Broj rate	Iznos rate	Diskontni faktor	Sadašnja vrijednost obveze - u HRK
1	2	3	4=2/3	1	2	3	4=2/3
1 (1.10.-31.10.2021.)	-	1,003	-	19	83.333	1,049	79.472
2 (1.11.2021.-30.11.2021.)	-	1,005	-	20	83.333	1,051	79.274
3 (1.12.2021.-31.12.2021.)	-	1,008	-	21	83.333	1,054	79.076
4 (1.1.2022.-31.1.2022.)	-	1,010	-	22	83.333	1,056	78.879
5 (31.1.2022.-28.2.2022.)	-	1,013	-	23	83.333	1,059	78.682
6	-	1,015	-	24	83.333	1,062	78.486
7	-	1,018	-	25	83.333	1,064	78.290
8	-	1,020	-	26	83.333	1,067	78.095
9	-	1,023	-	27	83.333	1,070	77.900
10	-	1,025	-	28	83.333	1,072	77.706
11	-	1,028	-	29	83.333	1,075	77.512
12	-	1,030	-	30	83.333	1,078	77.319
13	83.333	1,033	80.671	31	83.333	1,080	77.126
14	83.333	1,036	80.470	32	83.333	1,083	76.934
15	83.333	1,038	80.270	33	83.333	1,086	76.742
16	83.333	1,041	80.069	34	83.333	1,089	76.551
17	83.333	1,043	79.870	35	83.333	1,091	76.360
18	83.333	1,046	79.671	36	83.341	1,094	76.176
Ukupno sadašnja vrijednost obveze							1.881.601

Telefon za konzultacije

01/ 48 36 046

01/ 49 21 739

(isključivo putem PIN-a)

RAČUNOVODSTVO
i POREZI u praksi

Ponedjeljkom i četvrtkom
od 11.00 do 15.30 sati,
utorkom, srijedom i petkom
od 8.30 do 13.00 sati.

Izračun diskontnog faktora:
diskontni faktor = $(1 + \text{mjesečna tržišna kam.stopa})^n$

Mjesečna tržišna kamatna stopa
= godišnja kamana stopa/12 mjeseci
= $3\%/12 = 0,250\%$

n= broj razdoblja;
razdoblje= oznaka razoblja tijekom trajanja najma (tj. mjesec)

Izračun: diskontni faktor $1,0025 = (1 + 0,250\%)^1$;
diskontni faktor $1,0050 = (1 + 0,250\%)^2$, itd.

Razlika između iznosa primljenog kredita i sadašnje vrijednosti kredita predstavlja potporu u iznosu od 118.399 kn, čije će se priznavanje kao prihoda dogoditi tijekom razdoblja korištenja kredita. Otplata kredita započinje u listopadu 2022. godine u mjesečnim iznosima od 83.333 kn, a kredit se naknadno obračunava primjenom metode amortiziranog troška.

Tablica br. 2.

OBVEZE PO OSNOVI KREDITA				
Raz-doblje	Početno stanje obveze - u HRK	Plaćanje kredita - u HRK	Kamata - u HRK	Završno stanje obveze - u HRK
1	2	3	4	5=(2-3+4)
1	1.881.601	-	4.794	1.886.395
2	1.886.395	-	4.651	1.891.047
3	1.891.047	-	4.818	1.895.865
4	1.895.865	-	4.831	1.900.695
5	1.900.695	-	4.374	1.905.070
6	1.905.070	-	4.854	1.909.924
7	1.909.924	-	4.709	1.914.633
8	1.914.633	-	4.878	1.919.511
9	1.919.511	-	4.733	1.924.244
10	1.924.244	-	4.903	1.929.147
11	1.929.147	-	4.915	1.934.063
12	1.934.063	-	4.769	1.938.832
13	1.938.832	83.333	4.940	1.860.438
14	1.860.438	83.333	4.587	1.781.692
15	1.781.692	83.333	4.540	1.702.899
16	1.702.899	83.333	4.339	1.623.904
17	1.623.904	83.333	3.737	1.544.308
18	1.544.308	83.333	3.935	1.464.910
19	1.464.910	83.333	3.612	1.385.188
20	1.385.188	83.333	3.529	1.305.384
21	1.305.384	83.333	3.219	1.225.270
22	1.225.270	83.333	3.122	1.145.058
23	1.145.058	83.333	2.918	1.064.643
24	1.064.643	83.333	2.625	983.934
25	983.934	83.333	2.507	903.108
26	903.108	83.333	2.227	822.002
27	822.002	83.333	2.094	740.763

OBVEZE PO OSNOVI KREDITA				
Raz-doblje	Početno stanje obveze - u HRK	Plaćanje kredita - u HRK	Kamata - u HRK	Završno stanje obveze - u HRK
1	2	3	4	5=(2-3+4)
28	740.763	83.333	1.887	659.317
29	659.317	83.333	1.517	577.501
30	577.501	83.333	1.519	495.686
31	495.686	83.333	1.222	413.575
32	413.575	83.333	1.054	331.296
33	331.296	83.333	817	248.779
34	248.779	83.333	634	166.080
35	166.080	83.333	423	83.170
36	83.170	83.341	164	-0
Ukupno		2.000.000	118.399	

IZRAČUN KAMATE				
Početak	Kraj	Broj dana	Osnovica - u HRK	Kamata - u HRK
1	2	3=(2-1)	4	5=4*3*3%/365
9/30/2021	10/31/2021	31	1.881.601	4.794
10/31/2021	11/30/2021	30	1.886.395	4.651
11/30/2021	12/31/2021	31	1.891.047	4.818
12/31/2021	1/31/2022	31	1.895.865	4.831
1/31/2022	2/28/2022	28	1.900.695	4.374
2/28/2022	3/31/2022	31	1.905.070	4.854
3/31/2022	4/30/2022	30	1.909.924	4.709
4/30/2022	5/31/2022	31	1.914.633	4.878
5/31/2022	6/30/2022	30	1.919.511	4.733
6/30/2022	7/31/2022	31	1.924.244	4.903
7/31/2022	8/31/2022	31	1.929.147	4.915
8/31/2022	9/30/2022	30	1.934.063	4.769
9/30/2022	10/31/2022	31	1.938.832	4.940
10/31/2022	11/30/2022	30	1.860.438	4.587
11/30/2022	12/31/2022	31	1.781.692	4.540
12/31/2022	1/31/2023	31	1.702.899	4.339
1/31/2023	2/28/2023	28	1.623.904	3.737
2/28/2023	3/31/2023	31	1.544.308	3.935
3/31/2023	4/30/2023	30	1.464.910	3.612
4/30/2023	5/31/2023	31	1.385.188	3.529
5/31/2023	6/30/2023	30	1.305.384	3.219
6/30/2023	7/31/2023	31	1.225.270	3.122
7/31/2023	8/31/2023	31	1.145.058	2.918
8/31/2023	9/30/2023	30	1.064.643	2.625
9/30/2023	10/31/2023	31	983.934	2.507
10/31/2023	11/30/2023	30	903.108	2.227
11/30/2023	12/31/2023	31	822.002	2.094
12/31/2023	1/31/2024	31	740.763	1.887
1/31/2024	2/28/2024	28	659.317	1.517
2/28/2024	3/31/2024	32	577.501	1.519
3/31/2024	4/30/2024	30	495.686	1.222

IZRAČUN KAMATE

Početak	Kraj	Broj dana	Osnovica - u HRK	Kamata - u HRK
1	2	3=(2-1)	4	5=4*3*3%/365
4/30/2024	5/31/2024	31	413.575	1.054
5/31/2024	6/30/2024	30	331.296	817
6/30/2024	7/31/2024	31	248.779	634
7/31/2024	8/31/2024	31	166.080	423
8/31/2024	9/30/2024	30	83.170	164
Ukupno				118.399

Ukupni trošak kamata za 2021. godinu, obračunat primjenom tržišne stope od 3% iznosi 14.264 kn te se u tom iznosu ukida odgođeni prihod u korist prihoda od državnih potpora. Ukupni trošak kamata za 2022. godinu iznosi 57.034 kn te je otplaćena glavica u iznosu od 250.000 kn, za 2023. godinu troškovi kamata iznose 37.864 kn i otplaćena glavica 1.000.000 kn, dok za period siječanj-rujan 2024. godine troškovi kamata iznose 9.237 kn i otplaćena glavica 750.000 kn.

Na godišnjoj razini se u iznosu knjiženog troška kamata ukida i odgođeni prihod u korist prihoda od državnih potpora te se na taj način ujednačavaju prihodi i rashodi u istom razdoblju, uslijed čega nema utjecaja na rezultat razdoblja.

Knjiženje:

Red. br.	Opis	Iznos	Račun	
			Duguje	Potražuje
1	2	3	4	5
Knjiženje u 2021. godini				
1.	Priljeni kredit			
	■ žiro račun	2.000.000,00	100	
	■ dugoročni krediti od banaka u zemlji	1.881.601,00		982
	■ odgođeno priznavanje prihoda iz državnih potpora	118.399,00		294
2.	Priznavanje prihoda u 2021. godini			
	■ troškovi kamata	14.264,00	723	
	■ dugoročni krediti od banaka u zemlji	14.264,00		982
	■ odgođeno priznavanje prihoda iz državnih potpora	14.264,00	294	
	■ prihodi od državnih potpora	14.264,00		766
Knjiženje u 2022. godini				
1.	Priznavanje prihoda u 2022. godini			
	■ troškovi kamata	57.034,00	723	
	■ dugoročni krediti od banaka u zemlji	57.034,00		982
	■ odgođeno priznavanje prihoda iz državnih potpora	57.034,00	294	
	■ prihodi od državnih potpora	57.034,00		766
2.	Otplata kredita			
	■ žiro račun	250.000,00		100
	■ dugoročni krediti od banaka u zemlji	250.000,00	982	
Knjiženje u 2023. godini				
1.	Priznavanje prihoda u 2023. godini			
	■ troškovi kamata	37.864,00	723	
	■ dugoročni krediti od banaka u zemlji	37.864,00		982
	■ odgođeno priznavanje prihoda iz državnih potpora	37.864,00	294	
	■ prihodi od državnih potpora	37.864,00		766

Red. br.	Opis	Iznos	Račun	
			Duguje	Potražuje
1	2	3	4	5
2.	Otplata kredita			
	■ žiro račun	1.000.000,00		100
	■ dugoročni krediti od banaka u zemlji	1.000.000,00	982	
Knjiženje u 2024. godini				
1.	Priznavanje prihoda u 2024. godini			
	■ troškovi kamata	9.237,00	723	
	■ dugoročni krediti od banaka u zemlji	9.237,00		982
	■ odgođeno priznavanje prihoda iz državnih potpora	9.237,00	294	
	■ prihodi od državnih potpora	9.237,00		766
2.	Otplata kredita			
	■ žiro račun	750.000,00		100
	■ dugoročni krediti od banaka u zemlji	750.000,00	982	

Uzimajući u obzir navedeno, računovodstveno evidentiranje potpora u obliku beskatnog zajma je na sljedeći način:

- iznos zajma diskontirati će se na sadašnju vrijednost primjenom tržišne kamatne stope;
- razliku između ukupnog iznosa primljenog zajma i sadašnje vrijednosti zajma potrebno je evidentirati kao potporu (odgođeni prihod);
- troškove kamata potrebno je priznati po tržišnoj vrijednosti;
- iznos potpore potrebno je priznati kao prihod razdoblja na sustavnoj osnovi u iznosu knjiženog troška kamata obračunatog po tržišnoj vrijednosti.

Primjer 2. - Potpora u obliku beskatnog kredita uz jednokratnu otplatu

Društvo X d.o.o. primilo je beskatni kredit krajem rujna 2021. godine u iznosu od 3.000.000 kn na rok od 3 godine. Naknada za obradu zahtjeva te naknada za rezervaciju sredstava se ne naplaćuje. Uobičajena tržišna kamatna stopa koju bi društvo X d.o.o. platilo na kredit slične duljine i vrijednosti iznosi 4% godišnje. Otplata kredita je jednokratna, na kraju ugovornog perioda.

S obzirom da društvo tijekom cijelog razdoblja kreditiranja neće platiti kamatu, iznos kredita potrebno je prilikom početnog priznavanja evidentirati po fer vrijednosti, odnosno diskontirati ga na sadašnju vrijednost po tržišnoj kamatnoj stopi od 4% godišnje.

Fer vrijednost kredita pri inicijalnom priznavanju utvrđena je u iznosu od 2.666.989 kn.

Tablica br. 1.

Razdoblje (n)	Iznos rate	Diskontni faktor	Sadašnja vrijednost obveze - u HRK
1	2	3	4=2/3
1 (1.10.2021.-30.9.2022.)	-	1,040	-
2 (1.10.2022.-30.9.2023.)	-	1,082	-
3 (1.10.2023.-30.9.2024.)	3.000.000	1,125	2.666.989
Ukupno sadašnja vrijednost obveze			2.666.989

TELEFON ZA KONZULTACIJE
Ponedjeljkom i četvrtkom
od 11.00 do 15.30 sati,
utorkom, srijedom i petkom
od 8.30 do 13.00 sati.

01/48 36 046 i 01/49 21 739

Izračun diskontnog faktora:
 $\text{diskontni faktor} = (1 + \text{godišnja tržišna kam.stopa})^n$
 $n = \text{broj razdoblja}$
 razdoblje = oznaka razoblja tijekom trajanja najma (tj. godina)

Izračun:
 diskontni faktor 1,0400 = $(1 + 4\%)^1$;
 diskontni faktor 1,0816 = $(1 + 4\%)^2$, itd.

Razlika između iznosa primljenog kredita i sadašnje vrijednosti kredita predstavlja potporu u iznosu od 333.011 kn, čije će se priznavanje kao prihoda odgoditi tijekom razdoblja korištenja kredita. Kredit se naknadno obračunava primjenom metode amortiziranog troška.

Tablica br. 2.

OBVEZE PO OSNOVI KREDITA				
Razdoblje	Početno stanje obveze - u HRK	Plaćanje kredita - u HRK	Kamata - u HRK	Završno stanje obveze - u HRK
1	2	3	4	5=(2-3+4)
1	2.666.989	-	26.597	2.693.586
2	2.693.586	-	107.743	2.801.329
3	2.801.329	-	112.053	2.913.382
4	2.913.382	3.000.000	86.618	- 0
Ukupno		3.000.000	333.011	-

IZRAČUN KAMATE				
Početak	Kraj	Broj dana	Osnovica - u HRK	Kamata - u HRK
1	2	3=(2-1)	4	5=4*3*4%/365
10/1/2021	12/31/2021	91	2.666.989	26.597
12/31/2021	12/31/2022	365	2.693.586	107.743
12/31/2022	12/31/2023	365	2.801.329	112.053
12/31/2023	9/30/2024	274	2.913.382	86.618
Ukupno				333.011

Ukupni trošak kamata za 2021. godinu, obračunat primjenom tržišne stope od 4% iznosi 26.597 kn te se u tom iznosu ukida odgođeni prihod u korist prihoda od državnih potpora. Ukupni trošak kamata za 2022. godinu iznosi 107.743 kn, za 2023. godinu troškovi kamata iznose 112.053 kn, dok za period siječanj-rujan 2024. godine troškovi kamata iznose 86.618 kn i otplaćena glavnica 3.000.000 kn.

Na godišnjoj razini se u iznosu knjiženog troška kamata ukida i odgođeni prihod u korist prihoda od državnih potpora te se na taj način ujednačavaju prihodi i rashodi u istom razdoblju, uslijed čega nema utjecaja na rezultat razdoblja.

Knjiženje:

Red. br.	Opis	Iznos	Račun	
			Duguje	Potražuje
1	2	3	4	5
Knjiženje u 2021. godini				
1.	Primljeni kredit			
	■ žiro račun	3.000.000,00	100	
	■ dugoročni krediti od banaka u zemlji	2.666.989,00		982
	■ odgođeno priznavanje prihoda iz državnih potpora	333.011,00		294

Red. br.	Opis	Iznos	Račun	
			Duguje	Potražuje
1	2	3	4	5
2. Priznavanje prihoda u 2021. godini				
	■ troškovi kamata	26.597,00	723	
	■ dugoročni krediti od banaka u zemlji	26.597,00		982
	■ odgođeno priznavanje prihoda iz državnih potpora	26.597,00	294	
	■ prihodi od državnih potpora	26.597,00		766
Knjiženje u 2022. godini				
1. Priznavanje prihoda u 2022. Godini				
	■ troškovi kamata	107.743,00	723	
	■ dugoročni krediti od banaka u zemlji	107.743,00		982
	■ odgođeno priznavanje prihoda iz državnih potpora	107.743,00	294	
	■ prihodi od državnih potpora	107.743,00		766
Knjiženje u 2023. godini				
1. Priznavanje prihoda u 2023. Godini				
	■ troškovi kamata	112.053,00	723	
	■ dugoročni krediti od banaka u zemlji	112.053,00		982
	■ odgođeno priznavanje prihoda iz državnih potpora	112.053,00	294	
	■ prihodi od državnih potpora	112.053,00		766
Knjiženje u 2024. godini				
1. Priznavanje prihoda u 2024. godini				
	■ troškovi kamata	86.618,00	723	
	■ dugoročni krediti od banaka u zemlji	86.618,00		982
	■ odgođeno priznavanje prihoda iz državnih potpora	86.618,00	294	
	■ prihodi od državnih potpora	86.618,00		766
2. Otplata kredita				
	■ žiro račun	3.000.000,00		100
	■ dugoročni krediti od banaka u zemlji	3.000.000,00	982	

Primjer 3. - Potpora u obliku zajma s nižom kamatnom stopom od tržišne kamatne stope (mjesečno plaćanje kamate i jednokratni povrat glavnice)

Društvo X d.o.o. primilo je krajem rujna 2021. godine dugoročni kredit banke u iznosu od 1.000.000 kn i uz kamatnu stopu od 2% godišnje. Otplata glavnice kredita je jednokratna na kraju 3. godine (30.09.2024. godine), dok je plaćanje kamata godišnje, i to na 30.09.2022. godine, 30.09.2023. godine i 30.09.2024. godine. Kamata se plaća u iznosu od 20.000 kn obračunatom na glavicu od 1.000.000 kn po stopi od 2%. Tržišna kamatna stopa iznosi 5% godišnje.

Prilikom početnog priznavanja, fer vrijednost kredita utvrđena diskontiranjem kredita na sadašnju vrijednost primjenom tržišne kamatne stope od 5% utvrđena je u iznosu od 918.303 kn.

Tablica br. 1.

Razdoblje (n)	Iznos rate	Diskontni faktor	Sadašnja vrijednost obveze - u HRK
1	2	3	4=2/3
1 (1.10.2021.-30.9.2022.)	20.000	1,050	19.048
2 (1.10.2023.-30.9.2023.)	20.000	1,103	18.141
3 (1.10.2023.-30.9.2024.)	1.020.000	1,158	881.114
Ukupno sadašnja vrijednost obveze			918.303

Izračun diskontnog faktora:

diskontni faktor = $(1 + \text{godišnja tržišna kam.stopa})^n$

n = broj razdoblja;

razdoblje = oznaka razdoblja tijekom trajanja najma (tj. godina)

Izračun:

diskontni faktor 1,0500 = $(1 + 5\%)^1$;diskontni faktor 1,1025 = $(1 + 5\%)^2$, itd.

Razlika između iznosa primljenog kredita i sadašnje vrijednosti kredita predstavlja potporu u iznosu od 81.697 kn, čije će se priznavanje kao prihoda odgoditi tijekom razdoblja korištenja kredita. Kredit se naknadno obračunava primjenom metode amortiziranog troška, koristeći tržišnu kamatnu stopu. Međutim, kamate je potrebno izračunati i primjenom niže (subvencionirane) kamatne stope koja se obračunava na iznos neotplaćene glavnice.

Tablica br. 2.

OBVEZE PO OSNOVI KREDITA				
Razdoblje	Početno stanje obveze - u HRK	Plaćanje kredita - u HRK	Kamata - u HRK	Završno stanje obveze - u HRK
1	2	3	4	5=(2-3+4)
30.9.-31.12.2021.	918.303	-	11.573	929.876
1.1.2022.-30.09.2022.	929.876	20.000	34.775	944.651
1.10.2022.-31.12.2022.	944.651	-	11.905	956.556
1.1.2023.-30.09.2023.	956.556	20.000	35.773	972.329
1.10.2023.-31.12.2023.	972.329	-	12.254	984.583
1.1.2024.-30.09.2024.	984.583	1.020.000	35.417	-0
Ukupno			141.697	-

IZRAČUN KAMATE PO TRŽIŠNOJ KAMATNOJ STOPI				
Početak	Kraj	Broj dana	Osnovica - u HRK	Kamata - u HRK
1	2	3=(2-1)	4	5=4*3*5%/365
9/30/2021	12/31/2021	92	918.303	11.573
12/31/2021	9/30/2022	273	929.876	34.775
9/30/2022	12/31/2022	92	944.651	11.905
12/31/2022	9/30/2023	273	956.556	35.773
9/30/2023	12/31/2023	92	972.329	12.254
12/31/2023	9/30/2024	274	984.583	35.417
Ukupno				141.697

Troškovi kamata obračunati po tržišnoj kamatnoj stopi od 5% ukupno iznose 141.697 kn, dok troškovi kamata obračunati po ugovorenoj nižoj stopi ukupno iznose 60.000 kn. Iznos potpore (odgođeni prihod) utvrđen kao razlika kamata obračunatih po tržišnoj kamatnoj stopi i nižoj kamatnoj stopi ukupno iznosi 81.697 kn, te je po obračunskim razdobljima kako slijedi:

Objavite svoje financijske izvještaje u RiPup-u

Cijena: 980⁰⁰ kn + PDV

T: 01 / 49 21 737

Tablica br. 3

ODGOĐENI PRIHOD			
Razdoblje	Kamata obračunata po tržišnoj kamatnoj stopi	Kamata obračunata po ugovorenoj nižoj kamatnoj stopi	Iznos odgođenog prihoda
1	2	3	4=(2-3)
30.9.-31.12.2021.	11.573	5.041	6.532
1.1.2022.-30.09.2022.	34.775	14.959	19.816
1.10.2022.-31.12.2022.	11.905	5.041	6.864
1.1.2023.-30.09.2023.	35.773	14.959	20.814
1.10.2023.-31.12.2023.	12.254	5.041	7.213
1.1.2024.-30.09.2024.	35.417	14.959	20.458
Ukupno	141.697	60.000	81.697

IZRAČUN KAMATE PO UGOVORENOJ NIŽOJ KAMATNOJ STOPI				
Početak	Kraj	Broj dana	Osnovica - u HRK	Kamata - u HRK
1	2	3=(2-1)	4	5=4*3*2%/365
9/30/2021	12/31/2021	92	1.000.000	5.041
12/31/2021	9/30/2022	273	1.000.000	14.959
9/30/2022	12/31/2022	92	1.000.000	5.041
12/31/2022	9/30/2023	273	1.000.000	14.959
9/30/2023	12/31/2023	92	1.000.000	5.041
12/31/2023	9/30/2024	274	1.000.000	14.959
Ukupno				60.000

Knjiženje:

Red. br.	Opis	Iznos	Račun	
			Duguje	Potražuje
1	2	3	4	5
Knjiženje u 2021. godini				
1.	Primljeni kredit			
	■ žiro račun	1.000.000,00	100	982
	■ dugoročni krediti od banaka u zemlji	918.303,00		
	■ odgođeno priznavanje prihoda iz državnih potpora	81.697,00		294
2.	Knjiženje troškova kamata			
	■ troškovi kamata	11.573,00	723	982
	■ dugoročni krediti od banaka u zemlji	11.573,00		
3.	Knjiženje prihoda			
	■ odgođeno priznavanje prihoda iz državnih potpora	6.532,00	294	
	■ prihodi od državnih potpora	6.532,00		766
Knjiženje u 2022. godini				
1.	Knjiženje troškova kamata			
	■ troškovi kamata	46.680,00	723	982
	■ dugoročni krediti od banaka u zemlji	46.680,00		
2.	Knjiženje prihoda			
	■ odgođeno priznavanje prihoda iz državnih potpora	26.680,00	294	
	■ prihodi od državnih potpora	26.680,00		766
3.	Plaćanje kamata			
	■ dugoročni krediti od banaka u zemlji	20.000,00	982	
	■ žiro račun	20.000,00		100

Red. br.	Opis	Iznos	Račun	
			Duguje	Potražuje
1	2	3	4	5
Knjiženje u 2023. godini				
1.	Knjiženje troškova kamata			
	■ troškovi kamata	48.027,00	723	
	■ dugoročni krediti od banaka u zemlji	48.027,00		982
2.	Knjiženje prihoda			
	■ odgođeno priznavanje prihoda iz državnih potpora	28.027,00	294	
	■ prihodi od državnih potpora	28.027,00		766
3.	Plaćanje kamata			
	■ dugoročni krediti od banaka u zemlji	20.000,00	982	
	■ žiro račun	20.000,00		100
Knjiženje u 2024. godini				
1.	Knjiženje troškova kamata i plaćanja kamata			
	■ troškovi kamata	35.418,00	723	
	■ dugoročni krediti od banaka u zemlji	35.418,00		982
2.	Knjiženje prihoda			
	■ odgođeno priznavanje prihoda iz državnih potpora	20.458,00	294	
	■ prihodi od državnih potpora	20.458,00		766
3.	Otplata kredita (glavnica i kamate)			
	■ dugoročni krediti od banaka u zemlji	1.020.000,00	982	
	■ žiro račun	1.020.000,00		100

Uzimajući u obzir navedeno, računovodstveno evidentiranje potpore u obliku beskamatnog zajma je na sljedeći način:

- iznos zajma diskontirati će se na sadašnju vrijednost primjenom tržišne kamatne stope;
- razliku između ukupnog iznosa primljenog zajma i sadašnje vrijednosti zajma potrebno je evidentirati kao potporu (odgođeni prihod);
- troškove kamata potrebno je priznati po tržišnoj vrijednosti;
- iznos potpore potrebno je priznati kao prihod razdoblja na sustavnoj osnovi u iznosu razlike između knjiženog troška kamata obračunatog po tržišnoj vrijednosti i troškova kamata utvrđenih primjenom niže kamatne stope.

Primjer 4. - Potpora u obliku zajma s nižom kamatnom stopom od tržišne kamatne stope (polugodišnja otplata glavnice i kamata)

Društvo X d.o.o. primilo je krajem lipnja 2021. godine dugoročni kredit banke u iznosu od 1.500.000 kn i uz kamatnu stopu od 2% godišnje. Otplata glavnice kredita i kamata je polugodišnja (1. rata dospijeva 31.12.2021. godine, 2. rata dospijeva 30.6.2022. godine, 3. rata dospijeva 31.12.2022. godine, itd.). Konačno dospijeće je 30.06.2024. godine. Kamata koja dospijeva na plaćanje obračunava se po stopi od 2%. Tržišna kamatna stopa iznosi 5% godišnje.

Prilikom početnog priznavanja, fer vrijednost kredita utvrđena diskontiranjem kredita na sadašnju vrijednost primjenom tržišne kamatne stope od 5% utvrđena je u iznosu od 1.426.292 kn.

Tablica br. 1.

Razdoblje (n)	Iznos rate	Diskontni faktor	Sadašnja vrijednost obveze - u HRK
1	2	3	4=2/3
1 (1.7.2021.-31.12.2021.)	265.123	1,025	258.657
2 (1.1.2022.-30.6.2022.)	262.397	1,051	249.753
3 (1.7.2022.-31.12.2022.)	260.082	1,077	241.512
4 (1.1.2023.-30.6.2023.)	257.438	1,104	233.227
5 (1.7.2023.-31.12.2023.)	255.041	1,131	225.419
6 (1.1.2024.-30.6.2024.)	252.494	1,160	217.725
Ukupno sadašnja vrijednost obveze			1.426.293

IZRAČUN KAMATE PO TRŽIŠNOJ KAMATNOJ STOPI				
Početak	Kraj	Broj dana	Osnovica - u HRK	Kamata - u HRK
1	2	3=(2-1)	4	5=4*3*5%/365
6/30/2021	12/31/2021	184	1.426.293	35.950
12/31/2021	6/30/2022	181	1.197.120	29.682
6/30/2022	12/31/2022	184	964.405	24.308
12/31/2022	6/30/2023	181	728.631	18.066
6/30/2023	12/31/2023	184	489.259	12.332
12/31/2023	6/30/2024	182	246.550	5.945
Ukupno				126.283

Izračun diskontnog faktora:

$$\text{diskontni faktor} = (1 + \text{polugodišnja tržišna kam.stopa}) ^ n$$

Polugodišnja tržišna kamatna stopa

$$= \text{godišnja kamatna stopa} / 2$$

$$= 5\% / 2 = 2,5\%$$

$n =$ broj razdoblja;
 razdoblje = oznaka razdoblja tijekom trajanja najma (tj. polugodišnje)

Izračun:
 diskontni faktor 1,0250 = $(1 + 2,5\%) ^ 1$;
 diskontni faktor 1,0506 = $(1 + 2,5\%) ^ 2$, itd.

Razlika između iznosa primljenog kredita i sadašnje vrijednosti kredita predstavlja potporu u iznosu od 73.708 kn, čije će se priznavanje kao prihoda odgoditi tijekom razdoblja korištenja kredita. Kredit se naknadno obračunava primjenom metode amortiziranog troška, koristeći tržišnu kamatnu stopu. Međutim, kamate je potrebno izračunati i primjenom niže (subvencionirane) kamatne stope koja se obračunava na iznos neotplaćene glavnice.

Telefon za konzultacije
01/48 36 046
01/49 21 739
 (isključivo putem PIN-a)

RAČUNOVODSTVO
i POREZI u praksi

Ponedjeljkom i četvrtkom
 od 11.00 do 15.30 sati,
utorkom, srijedom i petkom
 od 8.30 do 13.00 sati.

Tablica br. 2.

OBVEZE PO OSNOVI KREDITA				
Razdoblje	Početno stanje obveze - u HRK	Plaćanje kredita - u HRK	Kamata - u HRK	Završno stanje obveze - u HRK
1	2	3	4	5=(2-3+4)
30.6.2021.-31.12.2021.	1.426.293	265.123	35.950	1.197.120
1.1.2022.-30.6.2022.	1.197.120	262.397	29.682	964.405
1.7.2022.-31.12.2022.	964.405	260.082	24.308	728.631
1.1.2023.-30.6.2023.	728.631	257.438	18.066	489.259
1.7.2023.-31.12.2023.	489.259	255.041	12.332	246.550
1.1.2024.-30.6.2024.	246.550	252.494	5.945	0
Ukupno		1.552.575	126.283	-

IZRAČUN KAMATE PO UGOVORENOJ NIŽOJ KAMATNOJ STOPI				
Početak	Kraj	Broj dana	Osnovica - u HRK	Kamata - u HRK
1	2	3=(2-1)	4	5=4*3*2%/365
6/30/2021	12/31/2021	184	1.500.000	15.123
12/31/2021	6/30/2022	181	1.250.000	12.397
6/30/2022	12/31/2022	184	1.000.000	10.082
12/31/2022	6/30/2023	181	750.000	7.438
6/30/2023	12/31/2023	184	500.000	5.041
12/31/2023	6/30/2024	182	250.000	2.494
Ukupno				52.575

Otplatni plan kredita je kako slijedi:

Tablica br. 3.

Razdoblje (n)	Glavnica	Kamate	Ukupna otpлата
1	2	3	4=2+3
1 (1.7.2021.-31.12.2021.)	250.000	15.123	265.123
2 (1.1.2022.-30.6.2022.)	250.000	12.397	262.397
3 (1.7.2022.-31.12.2022.)	250.000	10.082	260.082
4 (1.1.2023.-30.6.2023.)	250.000	7.438	257.438
5 (1.7.2023.-31.12.2023.)	250.000	5.041	255.041
6 (1.1.2024.-30.6.2024.)	250.000	2.494	252.494
Ukupno	1.500.000	52.575	1.552.575

Troškovi kamata obračunati po tržišnoj kamatnoj stopi od 5% ukupno iznose 126.283 kn, dok troškovi kamata obračunati po ugovorenoj nižoj stopi ukupno iznose 52.575 kn. Iznos potpore (odgođeni prihod) utvrđen kao razlika kamata obračunatih po tržišnoj kamatnoj stopi i nižoj kamatnoj stopi ukupno iznosi 73.708 kn, te je po obračunskim razdobljima kako slijedi:

Objavite financijske izvještaje u RiPup-u

Cijena: **980⁰⁰ kn + PDV**
T: **01 / 49 21 737**

Tablica br. 4.

ODGOĐENI PRIHOD			
Razdoblje	Kamata obračunata po tržišnoj kamatnoj stopi	Kamata obračunata po ugovorenoj nižoj kamatnoj stopi	Iznos odgođenog prihoda
1	2	3	4=(2-3)
30.6.2021.-31.12.2021.	35.950	15.123	20.827
1.1.2022.-30.6.2022.	29.682	12.397	17.285
1.7.2022.-31.12.2022.	24.308	10.082	14.226
1.1.2023.-30.6.2023.	18.066	7.438	10.628
1.7.2023.-31.12.2023.	12.332	5.041	7.291
1.1.2024.-30.6.2024.	5.945	2.494	3.451
Ukupno	126.283	52.575	73.708

Knjiženje:

Red. br.	Opis	Iznos	Račun	
			Duguje	Potražuje
1	2	3	4	5
Knjiženje u 2021. godini				
1.	Primljeni kredit			
	■ žiro račun	1.500.000,00	100	
	■ dugoročni krediti od banaka u zemlji	1.426.292,00		982
	■ odgođeno priznavanje prihoda iz državnih potpora	73.708,00		294
2.	Knjiženje troškova kamata			
	■ troškovi kamata	35.950,00	723	
	■ dugoročni krediti od banaka u zemlji	35.950,00		982
3.	Knjiženje prihoda			
	■ odgođeno priznavanje prihoda iz državnih potpora	20.827,00	294	
	■ prihodi od državnih potpora	20.827,00		766
4.	Otplata kredita (glavnica i kamate)			
	■ dugoročni krediti od banaka u zemlji	265.123,00	982	
	■ žiro račun	265.123,00		100
Knjiženje u 2022. godini				
1.	Knjiženje troškova kamata (1.1.-30.6.2022.)			
	■ troškovi kamata	29.682,00	723	
	■ dugoročni krediti od banaka u zemlji	29.682,00		982
2.	Knjiženje prihoda			
	■ odgođeno priznavanje prihoda iz državnih potpora	17.285,00	294	
	■ prihodi od državnih potpora	17.285,00		766
3.	Otplata kredita (glavnica i kamate)			
	■ dugoročni krediti od banaka u zemlji	262.397,00	982	
	■ žiro račun	262.397,00		100
1.	Knjiženje troškova kamata (1.7.-31.12.2022.)			
	■ troškovi kamata	24.308,00	723	
	■ dugoročni krediti od banaka u zemlji	24.308,00		982
2.	Knjiženje prihoda			
	■ odgođeno priznavanje prihoda iz državnih potpora	14.226,00	294	
	■ prihodi od državnih potpora	14.226,00		766

